

Výročí: Bitva na Vítkově v roce 1420 nevybočovala z rámce středověkých střetů

14.7.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

Ačkoli je pojem „Bitva na Vítkově“ známý snad každému školákovi, o skutečném průběhu střetnutí, jeho velikosti a ztrátách se už ví poměrně málo. O opěrný bod nad Prahou se přitom 14. července 1420 nebojovalo „ve velkém“, ale proti sobě stály nepříliš početné síly.

Rokem 1420 vstupovaly české země do dějinného úseku označovaného dnes jako husitské války. Ty byly výsledkem událostí předchozích let počínaje smrtí Jana Husa v Kostnici roku 1415.

Křížovou výpravu proti „českým kacířům“ vyhlásil papež Martin V. na počátku března 1420 a císař Zikmund Lucemburský se jí ujal coby vykonavatel. Pražská města prožívala jaro roku 1420 v obavách a připravovala se k obraně, do města proudily zásoby a posily z dalších měst ovládaných husity. Obavy to byly oprávněné, neboť křížácké vojsko, které se během jarních měsíců sbíralo k tažení do Čech, také opravdu zamířilo k srdci českého království a na konci června skutečně přitáhlo k branám české metropole.

Situace Pražských měst v červenci 1420 nebyla jednoduchá. Pevné hradby a obyvatelstvo připravené k boji sice křížákům nedávaly šance na úspěch přímou ztečí, avšak totální blokáda přístupových cest a dlouhodobé obležení by hrály ve prospěch křížáků. S tím ostatně Zikmund a jeho velitelé včetně proslulého Italského vojevůdce Philippa Scollari, řečeného Pippo Spano, počítali a tomu přizpůsobili svou taktiku.

Katolické síly držely dva přirozené opevněné body, Pražský hrad a Vyšehrad, jež mohly Prahu stejně dobře bránit jako kontrolovat. Chybějícím bodem bylo místo, kontrolující Horskou bránu, z níž vedla cesta k pomyslné pokladnici českých zemí, ke Kutné Hoře. Tímto místem byl vrch Vítkov. Husité, kteří si rovněž význam Vítkova uvědomovali, zde zřídili provizorní opevnění se sruby a osádkou čítající několik desítek lidí včetně žen.

Křížáci zahájili operaci k večeru 14. července 1420 několika koordinovanými útoky – z Hradu na Karlův most, z Vyšehradu na Nové město a ze Špitálského pole na východní opevnění. Cílem těchto výpadů bylo vázat pozornost pražských obránců, neboť zvláště vyčleněný voj zaútočil současně na sruby na Vítkově.

Navzdory úzkému terénu v kombinaci s opevněním, nevýhodným pro křížáky, se útok vyvíjel úspěšně. V Praze však obránci zpozorovali nebezpečí a provedli výpad Horskou branou. Husitská posila, již představovala přibližně necelá stovku mužů s cepy, střelnými zbraněmi a s morální podporou kněze nesoucího svátost oltářní, napadla útočící křížácký voj od jihu.

Neočekávaný úder uvedl katolíky ve zmatek, který se vzápětí rozšířil i na další oddíly. Část zaskočených katolíků padla v boji, zatímco jiní se při zmateném ústupu z vrchu zabili pádem ze skal. Ostatní křížáci se následně dílem stáhli, dílem uprchli od města do ležení. Přesné ztráty z bitvy nejsou známy, neboť na straně křížáků se údaje o ztrátách v různých pramenech pohybují v rozsahu od šesti desítek do pěti stovek mužů a informace o ztrátách na straně husitů zcela chybí. Poslední odhady historiků předpokládají počty nanejvýše v řádu desítek padlých.

Střet na Vítkově nevynikal podle dobových zvyklostí množstvím ztrát nad jiné boje obdobného rozsahu a jeho přímý dopad na vojsko křížové výpravy nebyl nijak drastický, byť se jednalo z pohledu

křížáků o neúspěch. Skutečně negativní dopad měl na katolické vojsko výsledek bitvy v dlouhodobém kontextu, neboť obránci Prahy obnovili plnou kontrolu nad strategickým vrchem, zabránili tak obklíčení pražských měst a jejich odříznutí od zásobování a vojenské podpory zvenčí.

Naopak s prodlužujícím se ležením u Prahy se začínaly množit logistické problémy v křížáckém vojsku. Snahy o jednání s Pražany rovněž neuspěly, což nakonec vyústilo ve zrušení obléhání na konci července poté, co se Zikmund nechal v katedrále sv. Víta korunovat českým králem a několik dní na to odtáhl ke Kutné Hoře.

Bitva na Vítkově se nevyznačovala nijak převratnými taktickými inovacemi ani masivními počty padlých, byť na životě zde byl ohrožen při obraně srubů sám Jan Žižka. Přesto se stala nedílnou součástí české vojenské historie nejen jako vítězný střet z času husitských válek, ale také jako nadčasový symbol bojového odhodlání navzdory přesile.

V Armádním muzeu Žižkov najdete i část expozice věnovanou husitským válkám. Dominuje zde velká scéna s vozovou hradbou. Do scény je zabudován originál komorového děla na burgundské lafetě z 15. století. Světovým unikátem je trojhlavňová puška ze severní Itálie, datovaná kolem roku 1500.

[Přijďte se podívat a prozkoumat 600 let starou historii.](#)

<https://www.vhu.cz/vyroci-bitva-na-vitkove-v-roce-1420-nevybocovala-z-ramce-stredovekych-stretu>